

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 7. Proponitur octavum fundamentum, quod conflatur ex
variis Rationibus Thomist. & Aliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

quoad individuationem illi identificata, non pendebit? Neque valet, si dicas, quod illud actum determinatum producat quidem voluntas, sed non quod se ad illud determinet; non inquam valet, quia determinare se voluntatem una cum coagente omnipotentia, est producere sui determinationem; nec enim plus intelligimus per hoc, sed producit sui determinationem; quia illius determinatio nihil aliud est in se, nisi ipse actus, quem producit; ad eum modum, quo determinatio ad speciem actus, est positio speciei actus; Ergo.

Posset etiam aliquis bene responsionem communem tueri, dicendo quod ad solam speciem actus determinet se creatura vagè quodammodo attendendo ad individuationem, hoc est, ad hunc, vel illum actum, ad quem Deus producendum inclinabitur. Planior autem omnibus his satisfaciendi modus est, quod determinatio illa, quæ est ad individuationem actus non auferat libertatem; quia ad quæ non se extendit notitia, ad illa nec se extendit libertas: Cum ergo ad individuationem non extendatur notitia, nec se extendit libertas: Quia autem extendit se notitia ad speciem actuum, ad illam extendit se & libertas, adeoque indeterminatio, quæ non auferatur, nisi à libera determinatione.

Addo tamen hoc totum Argumentum non tam habere difficultatem petitam ex materia de Prædeterminatione, quam ex materia, quid concursus Dei?

Punctum Difficultatis

tis 7.

Proponitur octavum Fundamentum, quod consistat ex variis rationibus Thomist. & aliorum.

PRIMA RATIO Cabrera apud Fassolum q. 14. n. 261. qui dicit, nostros tenere, quod si re infallibiliter futurum, tollat libertatem ad volendum oppositum; ex quo sequitur, quod si Deus antecederet ad omnem actum suæ voluntatis, scit quid Petrus faceret in tali occasione, & ex suppositione; tunc jam non posset vel se, ut Petrus faciat oppositum; consequens autem est falsum; nam illa suppositio, quod Deus sciat, quid Petrus facere debeat non pendet à divina voluntate, cum antecedit omnem ejus actum.

RESPONDETUR. Nostros non docere, quod scientia Dei tollat libertatem per se loquendo, sed ratione adjuncti, ut si nosceret illa in decreto antecedenti determinationem creaturæ, & similia. Deinde immeritò etiam supponit, quod illa suppositio cognita à Deo, antecedit omnem actum Dei; nam licet antecedit omnem voluntatem prædeterminatam, quæ non habetur, sed non antecedit voluntatem determinatam, nonnisi indifferenti concursu cum creatura libere agente, concurrenti, &c. Directè ad argumentum negatur con-

sequentia, quia in casu antecedentis, nosceretur illud objectum tanquam determinatè futurum, sine ullo exercitio libertatis creatæ; In casu autem consequentis supponeretur usus libertatis divinæ, de servanda indemni libertate creatæ, de dandis accommodatis libertati creatæ principiis.

INSTAT idem apud Fassol. n. 438. si seclusa prædeterminatione noscuntur futura conditionata libera, sequitur talium futurorum cognitionem provenire Deo à casu, & ex aliquo extrinseco; quod est falsum.

RESPONDETUR. Prædicatum omniscibilitatis non provenire Deo à casu, sed ex determinatione suæ infinitæ scientiæ, vi cujus hoc habet, ut quod sciri potest illud sciat: Unde jam ex parte scientis non est casus; quia scitum in seipso dicit infallibilitatem ex suppositione: Sed tota casualitas, vel correctius contingentia, est ratione causarum indifferentium ad utrumlibet, & ex usu libertatis quam indemnem voluit servare Deus.

SECUNDA RATIO est Gonzalez apud eundem n. 423. Per nostros futura contingentia conditionata pendent à decreto conditionato, tam ex parte objecti, quam ex parte actus; hoc autem non potest dici, quia decretum re ipsa non potest habere rationem futuri, cum sit immanens & æternum, ergo solum poterit habere rationem futuri, secundum ordinem rationis nostræ, per respectum ad aliquod aliud decretum, quod præsupponatur prius existens in Deo, secundum ordinem dependentiæ objectorum.

RESPONDETUR. Quod re ipsa futuri rationem decretum Dei habere non possit, sed nonnisi ex modo nostro concipiendi; rationem autem futuri, ex sententia communiori connotantium, habet ab aliquo connotato extrinseco futuro. Dicit etiam potest, quod illud decretum præsupponat aliud prius, nempe decretum illud absolutum ex parte actus, de concurrendo nonnisi indifferenti concursu, salvandaq; indemni libertate. Quomodo autem salvari possit, quod cum futurum pendeat à decreto Dei, nihilominus illud circumstantionet, peti debet ex materia de actu Dei libero.

TERTIA RATIO est ejusdem, quæ etiam utitur Guilhelmo Tuisius Calvinianus. Omne quod transit ab æterno, de conditione merè possibilis, in conditionem futuri, debet supponere ab æterno illius transitus causam, futurum quod dicitur conditionatum, transit ab æterno de conditione merè possibilis ad conditionem futuri; Ergo debuit supponere transitus illius causam, sed hæc nulla alia potest esse, nisi voluntas divina; Ergo.

RESPONDETUR communiter, quod transit (ut dicit Major) debet supponere transitus illius causam, non quæ verè sit, & ponatur, sed quæ esset & poneretur: Quæ distinctione ad-

N

hibi-

R. P.
H. MŁOD
anowski
Tom. I. e. Z.
D. VI

hibitā negatur consequentia. Causa autem illius transitus est determinatio voluntatis creatæ, si poneretur, & decretum Dei conditionatum, tam ex parte objecti quam ex parte actus. Hinc etiam transitio syllogismo, subsumpti antecedens negari potest, vel distingui, quod procedat de voluntate non prædeterminante, sed conditionata ex parte actus & objecti.

INSTAT 1. Gonzalez. Causa prima aliter comparatur ad ipsum futurum, & aliter ad merè possibilia, igitur causa prima præexistit cum aliqua determinatione respectu hujus effectus, quam non habet, respectu purè possibilium.

RESPONDETUR. Non esse necessarium, ut hoc decretum sit prædeterminativum, sed sufficere, ut sit decretum tam ex parte actus, quam ex parte objecti conditionatum, & illud ex parte etiam actus absolutum, quo dicit se velle indemnem libertatem humanam servare. Diversitas autem habendi se aliter ad possibilia, quam ad futura conditionata, inde petitur; nam in primis ad possibilia habet se nonnisi consecutivè, ut dicitur in Metaphysicis; neque enim ideò est aliquid possibile; quia potest illud velle Deus; sed ideò vult, quia est possibile; jam autem ad futura tam conditionata, quam absoluta, habet se antecedenter, & per modum causæ futuritionis modo illis proportionato. Rursus, inde petitur cum Fasso diversitas n. 427. sicut condistinguntur hæc tria, Potest esse, Est, & Esset, ita condistingui debet, potest velle, vult, vellet; Potest velle, respicit possibilia, vult absoluta; vellet conditionata.

INSTAT 2. idem. Ille effectus habet aliquam determinationem ad fore; ergo aliter respicit causam primam, quam effectus purè possibilis; sed effectus purè possibilis solum respiceret illam ut potentem producere si velit; ergo talis effectus respicit illam ut producentem, atque adeo ut volentem producere.

RESPONSUM jam est; quòd effectus conditionatus respiciat Deum volentem producere voluntate conditionatā tam ex parte objecti, quam ex parte actus, possibile autem, solum, posse velle.

INSTAT 3. Istæ responsiones petunt principium, & contradictionem involvunt: Si enim ille effectus non respicit voluntatem, ut præcisè potentem velle, ergo illam respicit sub aliqua determinatione, & actualitate, sub qua illam, non respiciunt possibilia.

RESPONDETUR. Negando peti principium, vel quòd id involvat contradictionem; jam autem intervenit illic actualitas decreti de servanda libertate creata, item formalitas voluntatis ex parte objecti, & ex parte actus conditionata, quæ duo non respiciunt possibilia. Deniq; possibilitas nihil ante se prius respicit; jam autem effectus absolutus respicit futuritionem sui conditionatam, consequenter respicit vo-

luntatem sub aliqua determinatione ex suppositione illa consequenti conditionata.

INSTAT 4. Effectus conditionatè futurus respicit causam primam, igitur respicit illam sub determinatione ad esse ejus potius quam ad non esse; Ergo respicit illam sub formalitate actus liberi existentem, quia aliàs respiceret illam nonnisi ut potentem velle.

RESPONDETUR. Quòd effectus conditionatus referatur ad causam primam, sub determinatione indemnitis servandæ libertatis, & actus, tam ex parte illius, quam ex parte objecti, conditionem involventis, cum tamen possibilia respiciant nonnisi ipsum posse velle; futuritioq; conditionata ad seipsam, requirit antecedentem voluntatē, & decretum divinum in ante explicatum, possibilitas autem non requirit ullum Dei decretum antecedens, ut immediatè dixi.

INSTAT 5. Decretum divinum, à quo pendet effectus conditionatè futurus, est prius ratione effectui; Ergo effectus dicit ordinem ad illud decretum, ut jam præexistens.

RESPONDETUR. Decretum de servanda indemniti libertate, & decretum conditionatum tam ex parte actus, quam ex parte objecti præexistit effectui, sed non est necesse, ut præexistat determinativum.

INSTAT 6. Decretum divinum non apparet unde possit habere rationem futuri.

RESPONDETUR. In re nullum decretum posse esse futurum; Omnia enim identificantur divinæ entitati præsentis; sed habet hanc denominationem à connotatis extrinsecis, vel per æquivalentiam; quanquā effectus futurus sub conditione, præsupponit etiam præexistens Dei decretum, quo vult salvare indemnem libertatem, & subsequens aliud, tam ex parte objecti, quam ex parte actus, conditionatum.

INSTAT 7. Volitio Dei absoluta, & efficax concurrendi ad istum actum liberum nostrum in particulari, non se habet concomitanter, cum determinatione liberæ nostræ voluntatis; quia duæ causæ, non possunt simul ad aliquid unum concurrere, nisi sit aliquod agens excitans utrumque; quod autem erit excitativum Dei? Non etiam se habet illa volitio Dei consequenter ad determinationem nostræ voluntatis. Tum quia aliàs volitio Dei, & concursus, qui ab illa pendet, non esset requisitus, ut nostra voluntas agat; siquidem effectus conditionatus, illi præsupponeretur. Tum quia aliàs necessitaretur Deus ad illam volitionem, siquidem præsupposito concursu nostræ voluntatis, non posset suspendere suum concursum; Ergo volitio Dei absoluta & efficax concurrendi ad istum actum liberum nostrum in particulari, habet se ad ipsam antecedenter.

RESPONDETUR. Argumentum ex multis principiis non convincere; nam in primis si agat de effectu libero conditionato, committit falli-

affirmationem propositionum; supponit enim quod deus voluit Dei absoluta & efficax ad alium conditionatum liberè factum, quod ipsum probari debuisset. Quod si agat de effectu libero absolute futuro supposita sententia de prædefinitionibus, habebit se decretum illud ad prævisionem effectus conditionati, concomitantè, antecederet autem ad effectum absolutum.

Ex alio etiam principio argumentum non convincit; quia non apparet, cur duæ causæ, si ne adventu tertiæ, ex propria libertate, non possint se determinare ad aliquid agendum; præcipue si alia causa sit altioris ordinis, ponimus quod excitet Deus creaturam cogitationis, quæ sunt in nobis sine nobis, collatione comprecipiorum, &c. Ex alio etiam principio non concludit hoc argumentum; quia imaginatur sequi ex nostris principiis, quod deus actio creaturæ sine concursu Dei, & voluntate, & quam nonnulli sequatur voluntas Dei, quod nos non dicimus.

QUARTA RATIO est ex Verdu. Ex nostris principiis sequitur scientiam Dei per se quidem esse immutabilem, quatenus à seipsa variari, & mutari non poterat, & quatenus non est in ejus libertate, ut oppositum sciat, ei, quod est; deberet tamen per nos dici scientia Dei antecedens, mutabilis & variabilis, quatenus potuit oppositum scire; Ergo admittimus Deum jam fortunatum, jam infelicem, dum volenti omnes homines salvos facere occurrit bonus usus arbitrii in Petro, & non in Juda; consequenter si occidit fors super Petrum, & non super Judam, non ex vocante id erit, nec dicitur invenisse Petrus gratiam coram oculis Domini, sed potius invenit gratiam in usu arbitrii Petri, accideretque posset, ut magis juvetur Petrus, & tamen non in Paulo invenitur thesaurus.

RESPONDETUR. Nec per accidens ratione sui scientia Deimutatur, inter alias causas ideò, quia scientia consensus A, & scientia dissensus B, sunt idem enitativè, sed tota mutatio est ratione intrinseci & in objecto. Quod autem dicitur, nos facere Deum nunc felicem, nunc infelicem, propositio allata, vel procedit circa objecta conditionata, vel circa absoluta? Si circa conditionata; non est illic locus felicitati vel infelicitati, quia pro statu conditionato, tam prævidetur assensus, quam dissensus in aliis circumstantiis, si autem sit res de statu absoluto, Deus pro statu absoluto, habet in sua potestate, quod vult agere, feligendo principia efficacia, quæ selectio Deo soli convenit; hinc in Paulo invenitur thesaurus, non est ex Paulo, sed ex Deo feligente. Denique universaliter per hoc Deus non redditur infelix, quia libera determinatio creaturæ fit ex ejus voluntate, volentè omnem servare libertatem humanam, aliàs non servandam si prædeterminaret.

INSTAT 1. Ideò consensus præscitur, quia est futurus, invenit itaque Deus consensus, invenire autem fortunati est; inops igitur Deus consilii, aut efficacia à se, exivit quærens arbitrium, quod adderet efficaciam.

RESPONDETUR. Ideò consensus esse præscitum, quia est futurus, sed non utcunque, sed ex viribus gratiæ si sit supernaturalis. Universaliter autem, ideò præscitur, quia est futurus, non utcunque, sed dependenter à Deo decernente dare vires, & comprecipia decreto proportionato; cumque per ordinem ad statum absolutum selectio virium sit penes Deum; hoc ipso non est Deus inops consilii aut efficacia, si in illius electione stat, ut res fiat.

INSTAT 2. Bonus usus arbitrii non est ex prædeterminatione, non ex Deo vocante, ergo ex te.

RESPONDETUR. Tam pro statu absoluto, quam pro statu conditionato usus arbitrii bonus est ex Deo dante vires, & pro statu absoluto, feligente auxilia; licet etiam sit ex nobis gratia Dei adjutis.

INSTAT 3. Si vi prædeterminationis talia non noscuntur, scientia liberorum erit scientia acquisita, utpote quam hauriat Deus ex arbitrio nostro per dependentiam ab extraneo, & exeundo à se, quod est contra illud Joan. *Opus ei non erat, ut quis testimonium perhiberet de homine, ipse enim sciebat quid esset in homine.*

RESPONDETUR. Scientiam hanc non esse acquisitam; neque enim ea dicitur scientia esse acquisita, quæ noscit objectum, cujus scibilitas, est independens à decreto, aliàs cum possibilia ad sui notitiam non indigeant decreto Dei, scientia de illis, deberet dici scientia acquisita. Sed scientia acquisita dicitur ea, quæ noscit objectum ante non cognitum, aut saltem tali modo noscendi non cognitum, qualem Christus D. acquirebat; id autem Deo non competit. Locus etiam ille script. non aptè adfertur; quia ille non plus vult, quam quod Christo D. secreta cordium patuerint; nec est aliquod exire scientiæ, noscere objectum, ex suppositione illius ad se. Aucto dari dependentiam impropriad, ab aliquo extraneo scientiæ divinæ, nempe ab objecto extraneo terminante eandem.

QUINTA RATIO est Machini, apud Fasselum n. 446. Sumamus hanc conditionalem, si Adam non peccaret, Christus D. non fuisset incarnatus; si hæc est vera antecederet ad liberam Dei determinationem, ergo posito peccato Adami in esse, non fuit in potestate Dei Christum non incarnari; aliàs sequeretur, quod incarnatio esset futura; & simul non esset futura.

RESPONDETUR ad præsens institutum parum conducere allatam instantiam; quia cum incarnatio tota pendeat à voluntate Dei solius,

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tom. I. c. 2.
D. VI
S

se determinantis, ante hanc determinationem videri non potest; jam autem actiones nostræ vel titulostrarum, non pendent à sola Dei determinatione, imò à determinatione prædeterminante salva libertate pendere non possunt. Argumentum etiam cum sua probatione spectatum non concludit; quia ex illa potestate Dei ad non incarnandum, non sequitur, ut advertit Fasilolus, quòd incarnatio esset futura, & non futura, sed tantum quòd esset quidem futura, ut simul posset non esse futura.

Punctum Difficultatis

tis 8.

Proponitur novum fundamentum ex iis, quæ adfert Pontius.

ARGUMENTATUR Pontius d. 5. n. 36. & cum recensisset varias acceptiones scientiæ mediæ, secundum illas dixit dari illam, vel non dari, subdit. Si per scientiam mediam intelligatur ea, quæ Deus cognosceret quid futurum esset positâ conditione, non necessario connexâ cum effectu, ex eo quòd habeat defecto, vel haberet Deus positâ ea conditione decretum concurrendi, concursu quodam indifferenti, & non determinato ad utramque partem; subdit inquam, talem scientiam talis objecti non dari: Rationem dat; quia non datur, nec potest explicari, quid sit concursus ille indeterminatus, & videtur omnino implicare.

Prima pars ita ab illo prob. Ideò daretur talis concursus secundum nos, quia concursus Dei determinatus præjudicaret libertati; sed hoc est falsum, nam esset omnino concomitans concursum ipsiusmet voluntatis, & nullo modo prævius ad ipsam, sed nihil concomitans exercitium libertatis, potest præjudicare ipsi, quia non obstante quocunque concomitante, manet essentia libertatis; consistit enim in hoc, quòd potentia positâ omnibus prærequisitis ad agendum, possit agere vel non agere; concomitans autem, non est prærequisitum, ut patet. Quod autem non possit explicari, quid sit ille concursus indifferens? Prob. non enim est ipsa voluntas divina in actu primo considerata; quamvis enim illa voluntas est omnino indifferens, non est tamen concursus, nec pendet ab ullo decreto, ut pendet concursus. Nec etiam ille concursus est volitio, quæ vellet Deus concurrere, si voluntas creata vellet concurrere; quia quamvis haberet huiusmodi volitionem, non posset scire quid esset futurum, nisi sciret, quid voluntas creata vellet; non posset autem scire, quid voluntas creata vellet, nisi sciret ad quid ipsemet actu concurreret cum illa, quomodo autem posset scire ad quid concurreret, si ille concursus, non esset aliud, nisi volitio concurrendi, si voluntas vellet, præsupponendo quodam modo volitionem creaturæ, quam præsupponere non

potest sine suo concursu. Denique quòd ille concursus indifferens sit impossibilis, sic prob. nam secundum nos concursus Dei & creaturæ identificantur, sed concursus voluntatis est determinatus ad volitionem; per illum enim, quo producit volitionem, nequit producere nolitionem; aliàs deberet dari aliquid aliud, quo determinaretur ad volitionem præ nolitione; Ergo & concursus Dei, ipsi identificatus, debet esse determinatus.

RESPONDETUR. Negando omnes tres partes Assumpti: Quod ad primam attinet, impugnata est in Phisicis hæc concomitans voluntas concurrendi. Et certe imaginemur ipsam prædeterminationem necessitantem dari concomitanter, quomodo illa non tollet libertatem? Præcipue quia illud posse operari, vel non operari positâ prærequisitis non est materialiter accipiendum, hoc est pro aliquo in ante ponibili, sed debet accipi formaliter, hoc est pro eo, quo posito non potest non fieri operatio; & tamen id non oritur ex ipsa actionis suppositione. Quid sit concursus divinus, petatur etiam ex Phisicis, pro nunc suffecerit dicere, quòd importet volitionem quæ applicet omnipotentiam ad coagendum creaturæ, dicit etiam ipsam omnipotentiam applicatam, ut facultatem executricem. Denique ipsam actionem, creaturæ prout illa pendet à Deo. Denique concursus ille creaturæ, quamvis sit in entitate determinatus in actu secundo; per nos tamen non est determinatus in actu primo, sed indifferens in suis causis si spectetur. Concedo ergo directè talem scientiam mediam à nobis admitti. Concedo quòd concursus determinatus præjudicaret libertati: Sed nego quòd concursus concomitans, determinans tamen ad unum, non sit præjudicaturus libertati; dicoque quòd talis etiam concomitans concursus, haberet rationem prærequisiti formaliter, non enim esset ipse usus libertatis, sed aliquid à quo est usus libertatis, & tamen est determinatus ad unum, consequenter tollens indifferentiam atque adeo libertatem. Ipse vero concursus in actu primo, non est quidem sola voluntas divina; est tamen & illa; unde dicit applicationem omnipotentiam; quæ ita applicata, supponit jam voluntatem divinam. Non est tamen voluntas divina, quæ vellet Deus concurrere, si voluntas creata vellet concurrere: Quia jam supponeretur concursus creaturæ ante concursum Dei; quod est absurdum. Negatur item concursus indifferens esse impossibile: Qui ipse concursus Dei aliud dicit in recto, aliud in obliquo: In recto dicit omnipotentiam divinam per voluntatem ejusdem ad agendum applicatam; In obliquo autem dicit ipsum actum creaturæ, prout pendentem à Deo; & secundum hoc obliquum concursus Dei spectatus, est idem realiter cum concursu creaturæ: Qui concursus crea-